

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в I кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у I кварталі 2023 року свідчать, що на тлі тривалих бойових дій та обстрілів цивільної інфраструктури респонденти продовжують очікувати **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**. Одночасно респонденти **пом'якшили** свої **негативні оцінки майбутнього фінансово-економічного стану своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 83.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 75.0%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 16.7%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 91.7% респондентів очікують, що інфляція перевищить 20.0% (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 53.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів, як у попередньому кварталі, у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств суттєво нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 2.5%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 2.8%;
- **незмінних інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%). Водночас респонденти області очікують **зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 27.3% (у IV кварталі 2022 року – «мінус» 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 10.3% та «мінус» 17.8% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (як у IV кварталі 2022 року) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 16.4%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються стрімкішими темпами, ніж на товари/послуги власного виробництва:** баланси відповідей – 91.7% та 75.0% відповідно (у попередньому кварталі – 100.0% та 75.0% відповідно) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали та проблеми з логістикою (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 83.3% та 58.3% відповідно (у попередньому кварталі – 75.0% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки (цей чинник відмітили всі опитані), занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом **значно посилюлися** (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, збільшилася до 16.7%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання та високі ставки за кредитами – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 9).

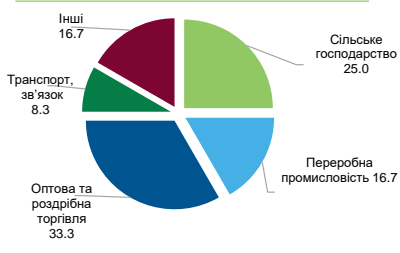
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 90.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

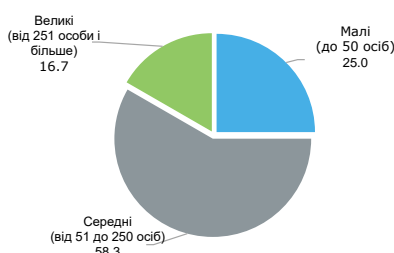
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (третій квартал поспіль), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 16.9%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

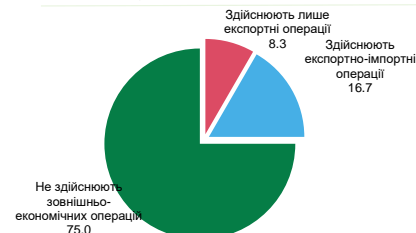
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємства за кількістю працівників, %

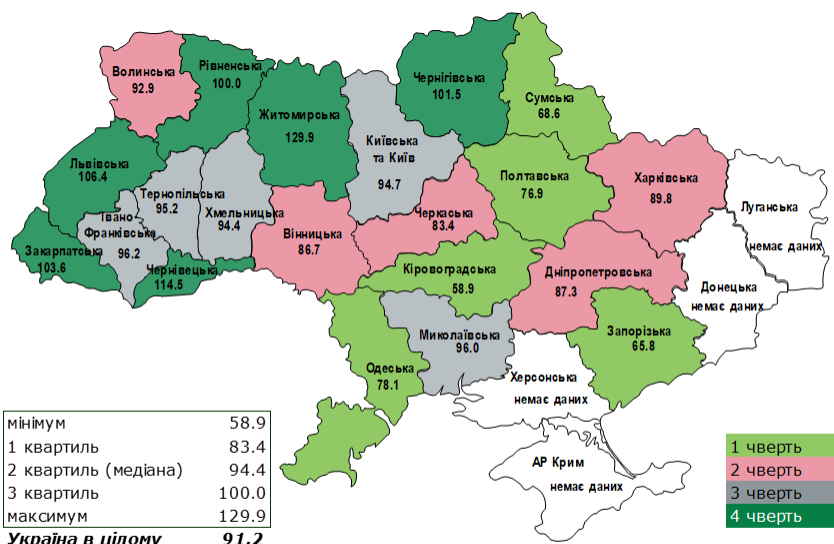

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 24 лютого 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

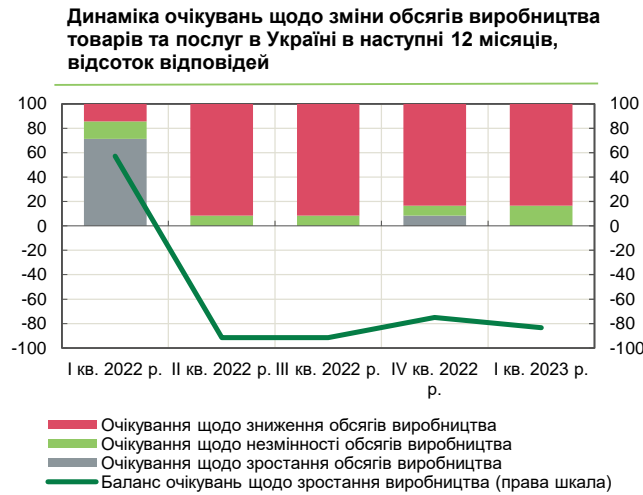
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	11.1	-33.3	0.0	-33.3	-8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	55.6	18.2	16.7	-8.3	25.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	25.0	-44.4	-50.0	-25.0	-27.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	11.1	-33.3	-50.0	-25.0	0.0
кількості працівників	0.0	-25.0	-25.0	-25.0	-25.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

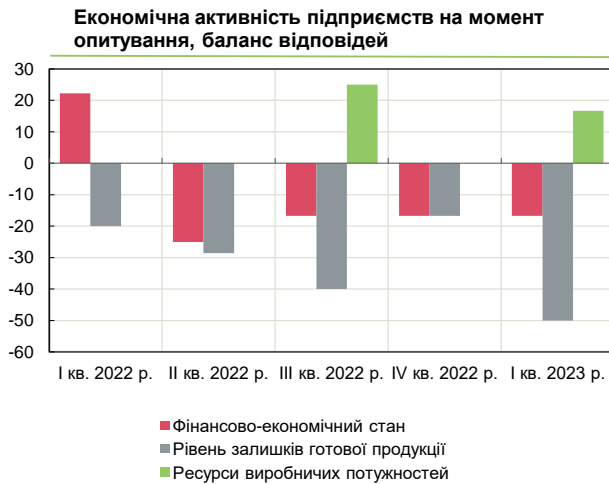
Графік 1

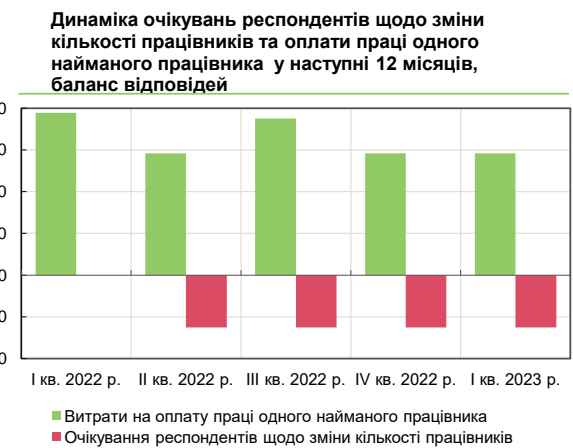
Графік 2

Графік 3

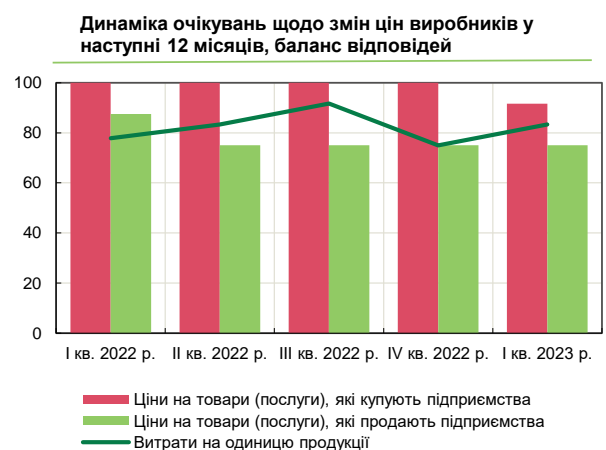
Графік 4

Графік 5

Графік 6

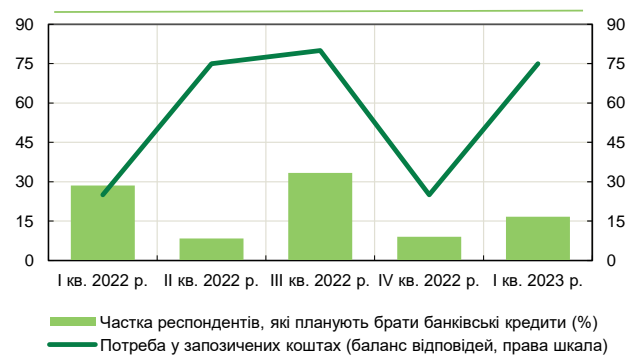
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

